

KISANGANI

STAD AAN DE CONGOSTROOM

Van onze verslaggever ter plaatse ROGER HUISMAN

DEEL 3

...MORGEN DEEL 4

Een week lang trokken we met enkele (oud-)professoren en medewerkers van de UHasselt naar de stad Kisangani, het vroegere Stanleystad. Hasselt heeft daar de leiding van een uniek samenwerkingsproject waarvan zowel de Limburgse academische wereld als de Congoese collega's nog jaren vruchten zullen plukken.

Heimwee naar de Belgen

Hasseltse professoren krikken Universiteit van Kisangani op

KISANGANI - De oude tabaksfabriek Tabacoongo vormt de kern van de Faculteit Wetenschappen in Kisangani. Enkele jaren geleden zag ik hier studenten buiten onder het licht van een tl-lamp hun cursussen instuderen. Zwijgend, ingetogen en supergeconcentreerd.

Hoe kunnen die leergierige jongeren zich hier in godsnaam voorbereiden op een bestaan in de 21ste eeuw?

"Ik vergelijk het altijd met het kantoor van onze profs toen ik eind jaren zeventig studeerde", lacht Johan Ackaert (57), de kersverse decaan van de faculteit Rechten aan de UHasselt. "Veel stof, veel papier, stencils. Maar nog geen internet en de moderne snuffjes die nu ons leven aange-naam maken."

"Wij hadden het toch iets beter", vult vicerector Jean-Michel Rigo (50) aan. "In Kisangani is er in veel faculteiten niets."

Versterken

Rigo en Ackaert willen samen in het kader van de VLIR-UOS-projecten (Vlaamse Interuniversitaire Raad - Universitaire Ontwikkelingssamenwerking) de capaciteit van de universiteit van de stad aan de stroom versterken. Concreet betekent dit dat Hasselt de collega's in Kisangani zal helpen bij het organiseren van de administratie, IT-voorzieningen, de hele organisatie en de opleiding van docenten. Tot nu toe was Jean-Michel Rigo de coördinator van P3, het derde luik van de samenwerking tussen Hasselt en Kisangani. Hij bereidde zich nu voor om Hugo Gevaerts over twee jaar als algemeen coördinator op te volgen en geeft dan de P3-fakkel door aan Johan Ackaert.

De capaciteitsversterking bestaat uit verschillende luiken, zegt de perfect tweetalige Jean-Michel Rigo die aan de Universiteit van Luik studeerde: "Een eerste luik is ICT. We willen zorgen dat de bandbreedte van het internet bij de universiteit grondig opgekrakt wordt, dat de staf en de docenten een gedegen basisopleiding ICT krijgen en dat de algemene bibliotheek van de universiteit geïnformatiseerd wordt."

Huurlingen

"Tijdens de eerste fase is het de bedoeling de universiteit uit te rusten met de meest simpele instrumenten, zoals een database waar in alle studenten zijn opgenomen. De administratieve staf van de universiteit kan dat niet, daarom gaan we hen inwijden in de basics

Vicerector Jean-Michel Rigo (centraal) in gesprek met de professoren Hugo Gevaerts (rechts) en Paul Steels. FOTO STEPHANIE FRERE

Wij zoeken altijd naar efficiëntie. De Congoezen hebben nog warme menselijke contacten

Jean-Michel RIGO
Vicerector UHasselt

van Word, Excel en dergelijke. Want wat gebeurt er als je de studenten niet kan inschrijven, als je geen lijst krijgt van de studenten die een examen moeten afleggen? En ja, ik heb het in Kinshasa meegemaakt dat andere studenten examens afleggen voor een vriend. *Les mercenaires* noemen ze die: de huurlingen." Ackaert: "Tja, in onze tijd waren er ook geen controles, voor een examen moest je niets aftekenen. Nu moeten de studenten in Hasselt hun studentenkaart voor zich op tafel leggen en de docent controleert dat." Het tekort aan nagenoeg alles "le-

vert soms komische tafereelen", zegt Ackaert. "Je komt daar uit België aan en wil een power point presenteren met je laptop. Dan verdwijnt er plots iemand naar buiten om wat benzine in een *groupe electrogene* te klieperen zodat er stroom is. De meeste docenten zijn op theoretisch vlak wel mee. Dat heeft indruk op mij gemaakt. Helaas hebben de academici op vlak van software veel te weinig materiaal."

Simba's

Na 20 jaar regelmatig bezoeken aan Congo valt me op dat er veel in de lucht hangt, dat het land klaar staat in de startblokken, als de staat niet in de weg zou staan. Ackaert: "*Nous sommes potentiellement*, we zijn potentieel, zo drukken de Congoezen het plastisch uit. Ik leg het vaak uit aan mijn studenten dat in Europa de ontwikkeling ook pas op gang kwam nadat het recht op geweld in handen van de staat gemonopoliseerd werd. In Congo zit het legitieme geweld bij verschillende

rivaliserende groepen."

En of beide academici iets geleerd hebben in Congo? Ackaert: "Mijn laatste les in Kisangani heb ik besteed aan de vraag wat België voor hen betekende. Dubbelslachtig. Ze verwijzen regelmatig naar de moordpartijen onder Leopold II of de moord op Lumumba. Ik had het achterlichtje van Lumumba in de klas die me daaraan herinnerde. Ze zitten ook met de frustratie dat de Belgen hen hebben laten vallen, zelfs de jongeren. Wij zitten in België met een onverwerkt verleden van de Tweede Wereldoorlog, zij zitten met ambigue gevoelens tegenover België. En met de Simba's natuurlijk, die in 1964 lelijk hebben huisgehouden in Kisangani."

Rigo: "Er zijn grote cultuurverschillen. Wij zetten in België alles in op controle, op administratie. Ja, dat werkt soms verstikkend. In Congo heb je nog echte menselijke contacten, dat ligt aan de basis van goede netwerking. Wij zoeken altijd maar naar efficiëntie, soms ten koste van de menselijkheid."

→ Ecotoerisme

Studenten UHasselt in Tanzania. FOTO STEPHANIE FRERE

Kisangani is niet de enige plek in de wereld waar de studenten en profs van de UHasselt wereldburger spelen. Zo helpen studenten van de Faculteit Architectuur mee aan de uitbouw van duurzaam ecotoerisme in Tanzania, een buurland van Congo. De beweging gebeurt ook in de omgekeerde richting: vorig academiejaar studeerden twee Tanzaniaanse masterstudenten in Hasselt waar ze een businessplan voor een hotel op punt stelden. → UHasselt organiseert vrijdag in het kader van de Fair Trade week een debat met onder meer minister De Croo. Inschrijven noodzakelijk: uhasselt.be/fairtradeweek2015